

Albert Sándor

British Columbia (Kanada) közoktatási rendszeréről

Kanadában nincs egységes közoktatási rendszer. Az iskolák szerkezete, a tananyag, de az oktatás nyelve is tartományonként változhat. Itt ugyanis két hivatalos nyelv van, ezért a diákok választhatnak az angol vagy a francia tannyelvű iskola között. British Columbia angol nyelvterület, de a francia nyelvtudás komoly előnyt jelent az állami intézményekben való munkavállaláshoz, ezért sok gyerek (ill. szülő) a francia nyelvű iskolát részesíti előnyben.

Az iskolarendszer működéséért a Tartományi Oktatási Minisztérium felel, de az iskolák oktatási programjait, beleértve a tantárgyak tartalmát is, a helyi tanfelügyelet (school boards) dolgozzák ki, és ők is felügyelik az iskolákban folyó munkát. A munkáltatói jogokat szintén a tanfelügyelet gyakorolja.

British Columbia tartományban a tankötelezettség 5 éves korban kezdődik az ún. **Kindergarten**-ben, de ez már az elemi iskola szerves részét képezi. Ebben a szakaszban nincs kötött program, a gyerekek játékos módon sajátítják el az alapvető ismereteket.

Az általános iskola hét évig tart és két szakaszból áll. Az első három év az ún. **alapiskola** (elementary school), a második, négyéves szakasz neve: **első középiskola** (middle school). Erre épül rá az ötéves felső középiskola (high school). A hétéves általános iskola és az ötéves középiskola általában külön-külön intézményként működik. Az osztályok minimális létszáma 20 fő (max. 30). Alacsonyabb létszámok esetében két évfolyamot összevonnak.

A középiskola elvégzése után a diákok ún. „high school diploma“-t kapnak. Ennek megszerzése rendszerint meghatározott kreditpontok eléréséhez kötött. Ha a tanuló nem éri el a megkívánt mennyiségű kreditpontot, az iskola pótkurzusokat kínál számára. Záróvizsga (érettségi vizs-

ga) nincs. Ha van, akkor az az iskola belső előírásai szerint valósul meg.

A másik lehetséges szerkezet az 5+4+4 (5 év elementary school, 4 év middle school és 4 év high school).

A Kindergarten-ben és az általános iskola első két évfolyamában az alapkészségeket fejlesztik, tehát írással, olvasással és számolással foglalkoznak. Ebben a szakaszban a gyerekek nagy és kis nyomtatott betűkkel írnak. A kézírás (írott betűkkel) csak a harmadik évfolyamban indul, és ekkor kezdődik a tananyag tantárgyakra való bontása is.

A tanítás általában reggel 8,30 vagy 9,00 órakor kezdődik és 14,30, ill. 15,00-kor fejeződik be. A tanítási órák tömbösítve vannak, de egy tömbön (blokkon) belül többféle foglalkozás is elképzelhető. A kémiát, fizikát, biológiát és földrajzot egy tömbben, „science“ néven tanítják.

Egy lehetséges napi órabeosztás:

1. blokk: 8,30-10,10 (20 perc szünet)
2. blokk: 10,30-11,25; (45 perc ebéd-szünet)
3. blokk: 12,10-14,30.

Az általános iskolákban nincs iskolakonyha, ezért a gyerekek otthonról hozott ételt esznek, esetleg valamilyik gyorsétteremből pizzát, hamburgert rendelhetnek. A rendelést egy héttel előre kell leadni az iskolában.

A középiskolákban és a hátrányos helyzetű tanulók által látogatott alapiskolákban van konyha, ill. ételkiadó helyiség, ahol a megrendelt ételekhez hozzájutnak a tanulók. A hátrányos helyzetű tanulók az ebédért általában nem fizetnek.

A tanítási órákon a diákok általában probléma-megoldó feladatokat, projekteket oldanak meg, csoportos formában. A csoportmunkát a feladat megbeszélése előzi meg. A tanítás alatt a diákok nem hagyhatják el a termet, de az osztályon belül szabadabban mozoghatnak. A gyengébb tanulókat

és a fogyatékos gyerekeket asszisztens segíti a tanítási órákon. A fogyatékos gyerekekkel az óráközi szünetekben is együtt van az asszisztens. A problémás és fogyatékos gyerekek részére évfolyamonként speciális osztályokat is működtethetnek az iskolák. A pedagógusok a tananyag átadása helyett a motivációt és a tudni akarást erősítik, és az interaktív tevékenységi formákat részesítik előnyben.

British Columbiában az iskola a tanulók részére is kellemes hely. A diákok keményen dolgoznak, de nem prioritás a kitudó osztályzat. Az számít, hogy mennyit fejlődött a tanuló saját magához képest, megtett-e minden tőle telhetőt az eredményért. Erre neveli őket az iskola, és nem az egymással való rivalizálásra.

A tanév három szakaszra (trimesterekre) van osztva, ezért évente három alkalommal értékeli a tanulókat. Az osztályzatok betűk segítségével (néha szóban és százalékokban is) történik. A legjobb osztályzat az „A“, a legrosszabb az „F“ (bukás), de van A, B, B+, C, C+, C-, D is.

Az alapiskolában (elementary school) nincs bukás. A szülők a tanulók értékelését, az ún. Report Cardot, számítógépen kinyomtatott egyszerű papíron kapják meg. A nálunk használatos, vízlenyomatós bizonyítványt nem ismerik.

2013-tól fokozatosan új értékelési rendszert vezetnek be. Eltörlik az osztályzatokat, és helyette a gyerekek munkáit (portfólióját) fogják értékelni – naponta. A tanítási nap végén a szülő on-line formában megnézheti a gyerek aznapi munkáját.

Kanadában nagyon sok pénzt fordítanak a közoktatásra: a GDP 4,9-5%-át (Szlovákiában kb. 3,1%-ot). Ennek megfelelően az eredmények is nagyon jók. A PISA felmérésekben Kanada minden alkalommal az élmezőnyben található.

Érdemes rájuk odafigyelni!